

Definirea unei noi categorii de ape cu regim puternic modificat ca urmare a activitatilor umane, pentru care obiectul ce trebuie atins este obtinerea unui potential ecologic bun

Directiva Cadru a Uniunii Europene 2000/60 prevede atingerea starii bune (ecologica si chimica) a apelor pana in anul 2015, pentru toate Statele Membre. De asemenea, Directiva Cadru defineste o noua categorie de ape (exceptand raurile, lacurile, apele de tranzitie si apele marine litorale) si anume apele cu regimul puternic modificat antropice.

Conceptul de ape (sau corpuri de apa) cu regimul puternic mult modificat antropice a fost introdus in Directiva Cadru avand in vedere starea de facto a raurilor din Europa, foarte multe dintre acestea fiind amenajate - "alterate fizic" in vederea utilizarii functiilor economice ale acestora, pentru a satisface cerintele diverselor folosinte si pentru combaterea efectelor negative ale apelor.

De asemenea, se spera ca acest nou concept sa reconcilieze pozitiile uneori divergente ale specialistilor din domeniile hidrotehnic si ecologic.

In esenta, acest concept prevede ca obiectiv de mediu pentru corpurile de apa puternic modificate atingerea unui "potential ecologic bun", si nu a "starii bune" a apelor, ceea ce presupune, de regula, conservarea amenajarii raului in situatia in care se afla in prezent sau cu mici modificari si imbunatatirea calitatii si regimului apei.

Cu alte cuvinte, in cazul acestei categorii de apa, se incearca sa se satisfaca maximal criteriile de eficienta privind atat aspectele economice si sociale ale apei, ca resursa fundamentala si limitata, cat si aspectele privind conservarea ecosistemelor naturale privite ca mediu al vietii.

Corpurile de apa puternic modificate sunt acele corpuri de apa de suprafata care datorita "alterarilor fizice" (modificari ale caracteristicilor hidromorfologice ale corpurilor de apa) datorate activitatilor umane si-au schimbat substantial caracterul lor natural .

Schimbarile substantiale ale caracteristicilor apelor fata de regimul natural inseamna :

- Modificari semnificative, atat morfologice cat si hidrologice;
- Modificari importante, profunde si extinse spatiale, ce sunt foarte dificil, si uneori chiar imposibil de a le restaura. In aceste cazuri, asa cum s-a mentionat anterior, obiectivul de mediu este de a atinge potentialul ecologic bun.
- Schimbari permanente si nu temporare sau intermitente;
- Modificarile sunt datorate anumitor folosinte specifice .

Desemnarea corpurilor de apa puternic modificate necesita doua etape importante :

- Desemnarea preliminara pana in anul 2004;
- Desemnarea definitiva pana in 2008.

Corpurile de apa identificate preliminar ca fiind corpuri de apa puternic modificate trebuie incluse in programul de monitoring operational.

Identificarea preliminara a corpurilor de apa puternic modificate a fost necesara pentru caracterizarea apelor de suprafata in conformitate cu Art.5 (1) din Directiva Cadru a Apei.

Caracterizarea a implicat identificarea si descrierea :

- folosintelor specifice corespunzatoare corpurilor de apa;
- presiunilor antropice semnificative
- impactul semnificativ al acestor presiuni asupra hidromorfologiei corpului de apa .

Folosintele specifice corpurilor de apa sunt :

- alimentari cu apa;
- hidroenergetice ;
- agricole;
- piscicultura;
- industriale si dezvoltari urbanistice ;
- navigatia incluzand facilitati portuare;
- aparare de inundatii;
- recreere si turism.

Presiunile antropice relevante in cazul corpurilor de apa puternic modificate sunt cele care produc "alterarea fizica" a caracteristicilor acestor corpuri.

Alterarea fizica include schimbari in morfologia si hidrologia corpurilor de apa. Barajele sunt exemplele clasice care produc alterari fizice ce conduc la modificarea regimului hidrologic.

Pentru evaluarea semnificatiei presiunilor se au in vedere criteriile calitative si cantitative.

Pentru identificarea si descrierea impactului asupra hidromorfologiei corpurilor de apa, se au in vedere urmatoarele elemente:

- continuitatea cursului de apa ;
- regimul hidrologic;
- conditiile morfologice.

Pentru a analiza daca corpurile de apa puternic modificate vor indeplini sau nu obiectivele de mediu, este necesar sa definim potentialul ecologic maxim. In vederea definirii preliminare, procedura se concentreaza pe efectele alterarilor fizice asupra catorva elemente sensibile ale ecosistemului acvatic,ca :

- fauna nevertebratelor benthice si pestii - sunt cea mai importanta grupa pentru evaluarea impactului lucrarilor hidroenergetice asupra apelor dulci;
- specii de pesti migratoare pe distante lungi - pot servi ca un criteriu pentru evaluarea discontinuitatii cursului de apa;
- macrofitele - bune indiciatori ale modificarilor de debit si nivel in avalul lacurilor de acumulare, avand in vedere ca acestea sunt sensibile la fluctuatiile de nivel ale apei;
- pentru alterarile fizice lineare, ca lucrarile de aparare costiere, nevertebratele benthice si macroalgele ar putea fi cei mai adecvati indicatori.

Criteriile pentru desemnarea corpurilor de apa puternic modificate sunt urmatoarele :

- criteriile morfologice (structurale), care se bazeaza pe tipul de lucrari care modifica fizic morfologia albiilor;
- criteriile hidrologice, care se refera in special la regimul debitelor.

Criteriul structural ia in considerare urmatoarele tipuri de lucrari : **(1) hidrotehnice** - lacuri de acumulare; diguri si regularizari; canale navigabile, ecluze; praguri de fund, deversoare; **(2) lucrari hidroedilitare** : prize, restitutii; **(3) lucrari agricole**.